

KOPSTUKKEN

10 topstukken uit de geschiedenis
van **THEATER TAPTOE** in 1 expo

Het Firmament, (t)Huis voor figurentheater

13 februari – 10 april 2011

Brusselpoort – Mechelen

Skroetsj © Luk Monsaert

KOPSTUKKEN

10 topstukken uit de geschiedenis van THEATER TAPTOE in 1 expo

---

Hemel! © Armand Verschraegen

Vorig jaar verhuisde Het Firmament, (t)Huis voor figurentheater, met zijn hele hebben en houden naar de Brusselpoort, de enige overgebleven stadspoort in Mechelen. Het is nu hoog tijd om de poorten van dat monument wijd open te zetten! Daarom organiseert Het Firmament een tentoonstelling over de geschiedenis van het roemrijke figurentheatergezelschap Taptoe uit Gent.

Theater Taptoe timmerde 42 jaar lang aan een eigen stek in het Vlaamse theaterlandschap. Met hun unieke combinatie van muziek- en figurentheater maakten ze furore in binnen- en buitenland. Om de verdienste van dit gezelschap uitbundig te vieren, zet Het Firmament de Brusselpoort tien weken lang in het teken van tien topstukken van Theater Taptoe. Stichter en bezieler Luk De Bruyker maakte een selectie uit meer dan honderd voorstellingen, waaronder heel wat stukken van Freek Neiryndck, die 25 jaar artistiek leider van het gezelschap was. Tien mijlpalen die elk op hun hoogsteigen manier een tipje van de sluier van Theater Taptoes verleden onthullen. Zo toveren ze stukken als *Thomas, zit te dromen in de klas* (1981), *Hemel!* (1991) en *Sjoerd zegt FOERT!* (2004) terug tot leven en gunnen ze artiesten als Frank Van Laecke, Luis Zornoza Boy en I Solisti del Vento hun plaats in Taptoes galerij der groten.

Betreed de Brusselpoort en dompel jezelf onder in de sprankelende geschiedenis van een van Vlaanderens bekendste figurentheatergezelschappen!

DE KLEINE PRINS (1978)

Luk De Bruyker: 'De kleine prins was de eerste productie die we gemaakt hebben als professioneel gezelschap. Maar in de tien jaren die daaraan voorafgingen, had het toenmalige Marionettentheater Taptoe al een behoorlijke artistieke evolutie doorlopen. In zijn beginjaren was Taptoe eigenlijk een kopie van Marionettentheater Nele, waar ik als kind naartoe ging en dat bezield werd door Albert Vermeiren. In tegenstelling tot het volkse poppenspel – dat ik goed kende – bracht Nele vrij kunstzinnig theater, met sprookjesachtige stukken, een scenografie van hoog niveau en zelfs een aantal schuchtere pogingen om de draadpoppen te mengen met andere poppenvormen. In het begin van de jaren zeventig kwam ik in contact met Freek Neiryck, die uit het politieke jeugdtheater kwam en zijn burgerdienst vervulde bij het NTG. Freek was een kind van de mei '68-beweging. Hij schreef politieke stukken voor Toneelboetiek, maar bleef daar qua *sérieux* een beetje op z'n honger zitten. Aan mij was die hele '68-beweging voorbijgegaan; ik was pas veertien toen. Maar Freek voelde wel dat ik de drive had om professioneel om te gaan met theaterpoppen. Hij heeft me toen dat laatste duwtje in de rug gegeven, en toen ik 1978 uit mijn legerdienst kwam, zijn we begonnen. Intussen had NTG ons gevraagd om wekelijks op zondag te spelen. Toen hadden we plots genoeg repertoire nodig om een heel seizoen te vullen, want we moesten gelijktijdig met de KNS wisselen van affiche, en de KNS maakte toen acht creaties per seizoen. Freek is dan snel stukken beginnen schrijven. Tot op dat moment bestond het repertoire van Taptoe eigenlijk alleen uit brave sprookjes, maar onder invloed van Freek kwamen daar stukken bij over actuele en sociaal geëngageerde thema's. Ook vormelijk schudde hij me wakker, meer bepaald met *De Grillenkoning* uit 1975. Hij bezorgde mij de tekstbrochure voor die voorstelling en opeens las ik: 'De nar stapt uit de kast en speelt verder voor de kast'. Ik wist niet waar ik het had; het was de eerste keer dat er een personage ontdebeld werd. In het begin botste die ingreep op heel wat weerstand bij mij; ik vond dat Freek daar te ver in ging. Maar zodra ik voelde dat die mengvorm van poppen en acteurs werkte, begon ik mee te denken. 'Allemaal goed en wel,' dacht ik, 'maar als die acteur dan toch voor de poppenkast staat te spelen, moeten we die kast misschien ook een beetje inkleden.' Zo is de kast uitgegroeid tot een compleet decor, en zo zijn we snel een goede tandem dramaturg-scenograaf geworden. Op dat moment wisten we nog niet dat die evolutie van uit de kast stappen in landen zoals Nederland al volop bezig was. In *De kleine prins* was de kast al verdwenen: je zag een woestijnlandschap. We gebruikten in die productie ook al poppen van verschillende grootte en speltechniek. Freek speelde Saint-Exupéry; ik manipuleerde de poppen. En in die periode is ook Alain Ongenaet bij Taptoe gekomen. Onze lichttechnicus is tot het einde gebleven.'

HERMAN TEIRLINCK, EEN BRUSSELEER (1979)

© Armand Verschraegen

'In *Herman Teirlinck* hebben we eigenlijk voor het eerst het hele artistieke register opengetrokken. Freek kon een beroep doen op Jaak Van Schoor, die Teirlinck goed kende en ons historisch advies verleende. Jan De Wilde schreef de muziek en scenograaf Misjel Vermeiren ontwierp de poppen en de decors. Een deel van het dramatisch gezelschap van de toenmalige BRT leverde de stemmen. Achteraf bekeken betekende *Teirlinck* ons afscheid van het traditionele marionettentheater. Een afscheid in schoonheid: we waren zo tevreden over die productie, waarin we alle mogelijkheden van de marionet hadden kunnen uitspelen, dat we het gevoel hadden nooit meer beter te kunnen doen.

Herman Teirlinck was ook het eerste van wat een mooie reeks biodrama's zou worden. Freek was daar vanuit zijn journalistieke achtergrond nogal verzot op. Als hij schreef, wou hij zich goed documenteren, graven in de geschiedenis, historische feiten opspitten en daar zijn fantasie op loslaten. Bovendien was er veel vraag naar biodrama's om vieringen of jubilea op te luisteren. En omdat we niet gesubsidieerd werden, konden we zulke opdrachten natuurlijk niet afslaan. In het geval van *Teirlinck* kwam de vraag van het stadsbestuur van Brussel.'

THOMAS ZIT TE DROMEN IN DE KLAS (1981)

'*Thomas* was een echte mijlpaal. Het is na al die jaren nog steeds de productie die bij veel toeschouwers het meest is blijven kleven. Er zijn kinderen die *Thomas* heten, omdat hun ouders die voorstelling ooit hebben gezien. (*lacht*) Wat was er nu zo bijzonder aan *Thomas*? In de eerste plaats was het een erg sterk verhaal, dat actuele thema's, over bijvoorbeeld milieuvervuiling, mengde met een zweem aan nostalgie, via de ontroerende dromen van een jongen. Het was een ode aan de fantasie, waarin een aantal voor het publiek herkenbare archetypes figureerden: de deugniet, de dromer, de lange slungel, ... Scenografisch waren we er bovendien in geslaagd om elke herinnering aan de poppenkast compleet te doen vervagen: *Thomas* speelde in een volwaardig theaterdecor, een heus klaslokaaltje. We mengden verschillende poppentechneken door elkaar, personages werden ontdubbeld, er zat schimmen- en schaduwenspel in, ... De combinatie van dat alles maakte de productie erg succesvol. Tegelijkertijd is *Thomas* onze internationale doorbraak geweest. We zijn daarmee tot in Chicago getrokken. Als je dat achteraf bekijkt waren we daar op dat moment nog niet klaar voor, maar het overkwam ons. Op het vliegtuig zaten we teksten te vertalen en lichtstanden te bekijken – met andere woorden: we waren slecht voorbereid. Toch hebben we met deze voorstelling in meer dan tien landen en in drie verschillende talen succesvol getoerd. *Thomas zit te dromen* was ook onze eerste kennismaking met Bert Van Tichelen, die op dat moment als acteur bij het Arcatheater speelde, maar bij ons regisseerde. Bert had een zeer grote fantasie, en na *Thomas zit te dromen in de klas* is hij zo'n beetje huisregisseur bij Taptoe geworden.

1981 was ook het jaar van de naamsverandering: Marionettentheater Taptoe werd Theater Taptoe. Veel mensen dachten dat dat een strategische zet was om in het Theaterdecreet (1975) terecht te kunnen, maar het was veel simpeler: de naam klopte gewoon niet meer. Naast een nieuwe naam kwam er ook een nieuw logo: een gemaskerde acteur/figurenspeler in combinatie met een pop – alle artistieke elementen die we *bezigden*. Daarmee wilden we voor eens en voor altijd duidelijk maken dat we geen poppenkast waren.'

DE ZEER SCHONE MINIATUUR VAN JUFFROU SYMFOROSA, BEGIJNTJE (1984)

'*Juffrouw Symforosa* was een opdracht van het stadsbestuur van Gent, dat de begijnhoven in de kijker wilde zetten. De studiemeester Marcel Peeters (*de vader van Bart Peeters, red*), die op de BRT bezig was met poppenreeksen, had me ooit eens attent gemaakt op die novelle van Felix Timmermans en op de prachtige naïviteit van dat werkje. Toen het stadsbestuur ons dus vroeg om een productie te maken rond de begijnhoven, dacht ik daar onmiddellijk aan terug. Freek is toen volop Timmermans beginnen lezen en heeft het verhaal van Symforosa versmolten met andere elementen uit Timmermans' werk. De liefde van het begijntje speelde zich in onze productie af tegen de achtergrond van de seizoenen: in de lente ontloek haar liefde en precies een jaar later ging Symforosa in het klooster. Vormelijk gezien hadden we in 1984 de mogelijkheden van de traditionele stang-, draad- en handpoppen wel onderzocht, en waren we eigenlijk op zoek naar een nieuwe techniek. Freek had de Oostenrijkse kunstenaar Dubelovski aan het werk gezien met kleine standpoppetjes: marionettes die zelfstandig konden staan en van onderuit werden gemanipuleerd. Die techniek hebben we ons toen eigen gemaakt. De scenografie van *juffrouw Symforosa* was een grote maquette

waarop die standpoppetjes verschoven werden. De 'Grootjuffrouw', een actrice die naast de maquette stond, vertelde het verhaal. In het kader van het Festival van Vlaanderen (1985) hebben we die voorstelling zelfs een paar keer gespeeld met live muziek.

Juffrouw Symforosa was een voorstelling voor volwassenen. We zijn daar vrij snel mee begonnen, omdat we begrepen dat we anders nooit het stigma 'poppenkast voor kinderen' zouden kwijtgeraken. Toch was het een grote stap. We waren in 1976 voorzichtig gestart met een volkse productie: *De Roste Wasser*. Romain Deconinck had meegeschreven aan de tekst, Walter De Buck zorgde voor de muziek, en we speelden die productie tijdens de Gentse Feesten, die toen net aan hun *remonte* bezig waren. Iedereen die een beetje bekendheid genoot in het volkstheater, had aan *De Roste Wasser* z'n stem geleend: Leo Martin, Yvonne Delcour, Romain zelf, ... De opname van die productie is echt een monument. In de stijl van *De Roste Wasser* hebben we later nog *Vader Tamboer, het leven van een marktzanger* (1978) gemaakt, en vanaf dan is er eigenlijk bijna tweejaarlijks een stuk voor volwassenen op het repertoire gekomen.'

VADER ANSEELE (1986)

'*Vader Anseele* behoort tot de meest grootschalige producties die we ooit gemaakt hebben. Ik denk dat er dertig man op scène stond; we werkten voor die productie met heel wat amateurs. We hadden met Taptoe al veel op locatie gespeeld, maar dit was toch heel bijzonder: de derde verdieping van de Bond Moyson (*tegenwoordig het gebouw van de socialistische mutualiteiten in Gent, red*) op de Vrijdagsmarkt fungeerde als theaterzaal. Het verhaal speelde zich af tegen een enorm raam dat uitkeek over de Vrijdagsmarkt. We hadden het geïntegreerd in het decor en voor een deel afgedekt, om te spelen met tegenlicht. Het was een van Freeks beste teksten; hij heeft daar trouwens de literatuurprijs van de stad Gent mee gewonnen. Zelf ben ik met deze voorstelling als scenograaf geselecteerd voor de Quadriënnale in Praag.

Ik werkte graag op locatie, nog voor dat in de mode was. Taptoe heeft nooit gestreefd naar een eigen zaal. De betiteling 'reizend gezelschap' was geen noodzaak maar een keuze. We waren bang dat we ons zouden vastpinnen op één locatie. Ondanks onze verbondenheid met Gent wilden we niet vastroesten in de stad. We reisden graag en we zagen ook snel de voordelen in van die uitwisselingen met het buitenland. Wij leerden buitenlandse artiesten kennen en omgekeerd, en dat leidde tot artistieke verrijking. Je moet beseffen dat er op dat moment in Vlaanderen niet zoveel professioneel figurentheater werd gemaakt. We wilden ons toetsen aan een internationale markt; inschatten wat onze waarde was in een internationaal landschap – dat was toen iets anders dan in concurrentie treden met Vlaamse gezelschappen. En om eerlijk te zijn: Taptoe had op korte tijd zo'n hoge vlucht genomen dat het toen toch wel wat stappen voor had op de rest.'

DE DAG DAT KARAGEUS AANKWAM... (1986)

© Michiel Hendryckx

'De voorstelling zelf is niet zo uitzonderlijk geweest. Wel bijzonder is dat ik hierin voor het eerst met de Turkse figuren Karagöz en Haçivat heb gespeeld. Het schimmenspel van de Turken was een techniek die we met Taptoe nog niet hadden beproefd. Freek wilde dat proberen, en toen zijn we op onderzoek gegaan. We hebben een Turkse speler naar hier laten komen om me in te wijden in de technieken. Ik was meteen enthousiast, want die Turkse figuren voerden me terug naar mijn eerste grote liefde: het traditionele poppenspel. Ik zag plots het verband tussen Karagöz en Pierke; ik voelde de roots van het poppenspel weer branden.

In Italië horen ze dat natuurlijk niet graag, maar de Turken beweren dat hun poppenspel ouder is dan de *commedia dell'arte*. En als je goed kijkt naar de manier waarop de Turken hun figuren manipuleren en hoe de verhalen verteld worden, zit daar wel iets in. Ikzelf geloof in ieder geval dat het Turkse schimmenspel de *commedia dell'arte* minstens sterk heeft beïnvloed.

Ik was in die periode zelf ook weer beginnen spelen met Pierke, en gelukkig maar, anders had ik mijn leermeester nooit gevonden. We hadden mijn Turkse compagnon eerst twee producties van Taptoe laten zien, maar hij had daar niets mee. Ik werd al bang dat hij het niet meer zag zitten om mij in te wijden in zijn kunst. Ten einde raad heb ik hem dan meegenomen naar Pierke, in de wetenschap dat hij daar geen woord van zou begrijpen. Maar die man heeft daar anderhalf uur gefascineerd op een bankje zitten kijken. Hij snapte geen snars van wat er gezegd werd. Maar hij zag wel dat ik een publiek kon pakken; dat ik kon spelen met de directheid van die Pierkespop. Toen we elkaar daarna opnieuw zagen, was dat een andere mens. Hij had begrepen dat ik van de traditie hield, dat ik in wezen net zo goed een traditionele poppenspeler was als hij. Ik ben een van zijn lievelingsleerlingen geworden en een paar jaar later heb ik in Ankara de titel van '*hayali*' gekregen, 'grootmeester in het Turkse schimmenspel'. Daarna heeft Karagöz me nooit meer losgelaten. Toen in Vlaanderen een tijdje later de eerste problemen met migratie de kop opstaken, vroeg de toenmalige migrantencommissaris Paula D'Hondt ons om een stuk te maken. Later speelden we ook nog in een tent *De maan schildert sterren boven Bursa* (2001). Nog voor grote woorden als 'inburgering' en 'integratie' schering en inslag werden, waren wij daar al spelenderwijs mee bezig.'

HEMEL! (1991)

'*Hemel!* werd gepresenteerd op het Kleutertheaterfestival van Tielt. Met *Hemel!* zaten we dicht bij de grens met objectentheater, of zelfs met dans. Op artistiek vlak is het een van onze grootste successen geweest, geïnspireerd op het beeldend werk van Magritte. In de voorstelling liepen twee ventjes rond in een *magrittiaanse* wereld, waarbij het hele decor bewoog – je zou kunnen zeggen dat het decor de voornaamste acteur was. Het was een woordloze productie, geregisseerd door Van Tichelen en door Guido Schiffer voorzien van fantastische muziek. Toch was *Hemel!* niet ons eerste experiment met objecten. We hadden al met objecten gespeeld in *De Wegwerppoppenshow* (1976) waarin allerlei wegwerp materiaal uit de verbrandingsoven werd geanimeerd. En zeker in *Taptoe blaast Taptoe* (1983), een opdracht van het Vlaams Teaterinstituut (het huidige VTi), hadden we de mogelijkheden van objecten al verkend. Begin de jaren tachtig kende Frankrijk een heuse *hausse* aan objectenvoorstellingen, en het Teaterinstituut had een paar van die objectentheatermakers uit Frankrijk in Vlaanderen uitgenodigd. Naar aanleiding daarvan maakten wij onze *Taptoe blaast Taptoe* – woordloos objectentheater waarin alle personages zaklampen waren.'

SKROETSJ (2002)

'In de laatste jaren voor Freek Neiryck wegging, hebben we onmiskenbaar een aantal minder goede producties gemaakt: *Omoes tuintje* (1999), *Ubu kaka pipi* (2000) en *Gepetto* (2001). We zijn toen de pedalen kwijtgeraakt, omdat we afgedreven waren van waar we vandaan kwamen. We verloren ons in een te sterke nadruk op de acteur of op allerhande technische toestanden. Achteraf gezien gebeurt dat dikwijls: in een eerste fase trek je alles open, onderzoek je alle mogelijkheden, sloop je alle grenzen, maar op den duur weet je geen maat meer te houden. Pas later beseft je dat je in de eerste plaats een poppenspeler bent, en dat je moet terugkeren naar die

essentie. Dat beseft hebben we te danken aan de Spaanse kunstenaar Luis Zornoza Boy, met wie we *Skroetsj* hebben gemaakt. Boy was een echte poppenspeler. In de samenwerking met hem voelden we opeens weer waar de kracht van Taptoe lag: bij de pop. *Skroetsj* werd bijna weer traditionele poppenkast, met stangpoppen en een humanette. Ik zeg bijna, want in tegenstelling tot wat gebruikelijk is in het traditionele poppentheater, zag je hier de spelers en de handen van de spelers door de kast heen. Maar het voelde aan als thuiskomen. Na *Skroetsj*, in 2002, is Freek weggegaan.'

SJOERD ZEGT FOERT! (2004)

'Na het vertrek van Freek nam Dirk De Strooper samen met mij de artistieke leiding over. Hij schreef *Sjoerd zegt Foert!*, opnieuw een woordloze productie voor kleuters, die goed op weg was om hetzelfde succes te kennen als *Hemel!* In *Sjoerd zegt Foert!* diende zich een nieuwe ontwikkeling aan: we probeerden niet langer om onze poppenspeler te verbergen. De scenografie was een synthese van al onze verworvenheden van de voorgaande jaren, en bovendien een open concept waarin we lieten zien hoe alles bewoog. Vergeet niet dat het verschijnen van de acteur op scène vroeg is gebeurd, maar dat het nog een hele tijd heeft geduurd voor ook de manipulator en zijn spel aan het publiek werden getoond. We hebben tot op het einde van Taptoes bestaan onderzocht in hoeverre we de poppenspeler konden ontmaskeren, en op welke manier het onthullen van het spel de magie zou beïnvloeden. Wat doet dat met een publiek, wanneer je de illusie doorbreekt? Ik denk dat wij die zoektocht beleefden op het moment dat die ook in het theater bezig was. Ook daar werd het lijsttoneel doorbroken. Vroeger zag je geen spot hangen, nu zie je elk radertje van de theatermachine.'

DON G. (2006)

'Eigenlijk was *Geneveva... zoo kuisch, zoo pure* (1998) de eerste echte muziektheatervoorstelling van Taptoe. De muziek van Erik Satie werd live gespeeld en gezongen door Jan De Bruyne en sopraan Françoise Vanhecke. Toch was binnen de ontwikkeling van Taptoe richting muziektheater de productie *Don G.* belangrijker, omdat dat de eerste was van een lange reeks samenwerkingen met het ensemble I Solisti del Vento. Muziek was voorheen ook al belangrijk voor Taptoe; we hadden vaak gewerkt met livemuziek of met muziek die speciaal voor de producties gecomponeerd werd. Ik heb altijd meer willen halen uit die verbintenis met muziek, maar Freek was toch eerder een man van het teksttheater. Pas nadat Freek is weggegaan, heeft Taptoe volop voor muziektheater gekozen. Een *switch* die er gekomen is uit goesting, maar ook onder druk van de toenmalige Minister van Cultuur Bert Anciaux, die vond dat Taptoe zich moest herbronnen. *Don G.* was het begin van een onderzoek naar de manier waarop poppen, acteurs en muzikanten zich op scène tot elkaar kunnen verhouden.'

PRODUCTIES EN TENTOONGESTELDE OBJECTEN

PRODUCTIE	NAAM FIGUUR	DATUM	SOORT	ONTWERPER	MAKER
De Kleine Prins (1978)	De kleine prins	1978	marionet	Luk De Bruyker	Luk De Bruyker
	De ijdeltuit	1978	marionet	Luk De Bruyker	Luk De Bruyker
	De Lantaarnopsteker	1978	marionet	Luk De Bruyker	Luk De Bruyker
Herman Teirlinck, een Brusseleer (1979)	Herman Teirlinck	1987	marionet	Luk De Bruyker	Patrick Bekaert
	Toussaint van Boelare	1987	marionet	Misjel Vermeiren	Patrick Bekaert
	August Vermeylen	1987	marionet	Misjel Vermeiren	Patrick Bekaert
	Prosper Van Langendonck	1987	marionet	Misjel Vermeiren	Patrick Bekaert
	Student	1987	marionet	Misjel Vermeiren	Patrick Bekaert
	Filmeene	1987	marionet	Misjel Vermeiren	Patrick Bekaert
	Garçon	1987	marionet	Misjel Vermeiren	Patrick Bekaert
Thomas zit te dromen in de klas (1981)	Sultan	1981	stokpop	Erik Vandepitte	Luk De Bruyker
	Thomas	1981	marionet	Erik Vandepitte	Luk De Bruyker
	Zeemeermin	1981	marionet	Erik Vandepitte	Luk De Bruyker
	Zilvervin	1981	marionet	Erik Vandepitte	Luk De Bruyker
	Goudvin	1981	marionet	Erik Vandepitte	Luk De Bruyker
	Oktopus	1981	marionet	Erik Vandepitte	Luk De Bruyker
	Zeepaardje	1981	marionet	Erik Vandepitte	Luk De Bruyker
De zeer schone miniatuur van Juffrouw Symforosa, begijntje (1984)	Juffrouw Symforosa	1984	stokpop	Oscar Bonnevalle	Peter Adriaenssens
	Processiegroep	1984	stokpop	Oscar Bonnevalle	Peter Adriaenssens
Vader Anseele (1986)	Residens	1986	masker	Let Jodts	Let Jodts
	Anseele	1986	stangpop	Patrick Bekaert	Patrick Bekaert
	Van Beveren	1986	stangpop	Patrick Bekaert	Patrick Bekaert
	Gendarm	1986	stangpop	Patrick Bekaert	Patrick Bekaert
	Baron	1986	stangpop	Patrick Bekaert	Patrick Bekaert

PRODUCTIE	NAAM FIGUUR	DATUM	SOORT	ONTWERPER	MAKER
Vader Anseele - vervolg (1986)	Pastoor	1986	stangpop	Patrick Bekaert	Patrick Bekaert
	Boer	1986	stangpop	Patrick Bekaert	Patrick Bekaert
	Boer	1986	stangpop	Patrick Bekaert	Patrick Bekaert
De maan schildert sterren boven Bursa (2000)	Karageus	2000	schimmenpop	Onbekend	Onbekend
	Hacivat	2000	schimmenpop	Onbekend	Onbekend
Hemel! (1991)	Blad	1991	marionet	René Magritte	Onbekend
	Bladvis	1991	marionet	René Magritte	Onbekend
	Vis	1991	marionet	René Magritte	Onbekend
	Vrouw	1991	marionet	René Magritte	Onbekend
Skroetsj! (2002)	Bob	2002	stangpop	Luis Boy	Luis Boy
	Neef	2002	stangpop	Luis Boy	Luis Boy
	Arme man	2002	stangpop	Luis Boy	Luis Boy
Sjoerd zegt Foert! (2004)	Sjoerd	2004	marionet	Dirk De Strooper	Dirk De Strooper
	Sjoerd	2004	andere	Dirk De Strooper	Dirk De Strooper
Don G. (2006)	Masetto	2004	handpop	Luk De Bruyker, Dirk De Strooper	Dirk De Strooper
	Anna	2004	handpop	Luk De Bruyker, Dirk De Strooper	Dirk De Strooper
	Elvira	2004	handpop	Luk De Bruyker, Dirk De Strooper	Dirk De Strooper
	Zerlina	2004	handpop	Luk De Bruyker, Dirk De Strooper	Dirk De Strooper
	Don G.	2004	handpop	Luk De Bruyker, Dirk De Strooper	Dirk De Strooper
	Commandator	2004	handpop	Luk De Bruyker, Dirk De Strooper	Dirk De Strooper
	Kamermeid	2004	handpop	Luk De Bruyker, Dirk De Strooper	Dirk De Strooper
	Leporello	2004	lichaampop	Luk De Bruyker	Dirk De Strooper, Jean Pol Pollet

KOPSTUKKEN

10 topstukken uit de geschiedenis
van **THEATER TAPTOE** in 1 expo

© 2011 Het Firmament, (t)Huis voor figurentheater
Brusselpoort
Hoogstraat 83
B-2800 Mechelen
contact@hetfirmament.be
www.hetfirmament.be

Het Firmament is het (t)Huis voor figuren-, poppen- en objectentheater in Vlaanderen. Als landelijk expertisecentrum voor figurentheatererfgoed wil het professioneel en inspirerend omgaan met figurentheater en zijn erfgoed. Verleden, heden en toekomst van deze unieke kunstvorm smelten samen in exposities, projecten, workshops en ontmoetingsdagen. Het Firmament bouwt daarbij een stimulerende ontmoetingsplek uit op het kruispunt van traditie en experiment, kunst en educatie, erfgoed en theater, onderzoek en praktijk.

Deze brochure werd samengesteld ter gelegenheid van de tentoonstelling *Kopstukken*, een productie van Het Firmament, (t)Huis voor figurentheater, in samenwerking met Luk De Bruyker als curator. De tentoonstelling loopt van 13 februari tot en met 10 april 2011 in de Brusselpoort in Mechelen.

Auteur: Evelyne Coussens

Tekst- en eindredactie: Wannes Deleu

Redactie: Luk De Bruyker, Lander Kennis, Veerle Wallebroek

Beeldredactie: Luk De Bruyker, Lander Kennis, Veerle Wallebroek

Vormgeving: Evi De Smet

Druk: Peeters & Peeters

Coverillustratie: © Rudy Gadeyne

Illustratie achtercover: *Don G.* © Luk Monsaert

V.U.: Veerle Wallebroek, Brusselpoort, Hoogstraat 83, 2800 Mechelen

Wettelijk depot: D/2011/12400/1

Met dank aan Luk De Bruyker, Dirk De Strooper en Alain Ongenaet van Theater Taptoe, en alle stagiairs en vrijwilligers voor de helpende handen.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Citeren met bronvermelding is wel toegestaan en wordt zelfs aangemoedigd.

Zoveel mogelijk is getracht de eventuele rechthebbenden van de afbeeldingen te achterhalen. Rechthebbenden die in dit verband niet zijn benaderd, wordt verzocht zicht met de uitgever in verbinding te stellen.

Het Firmament wordt gesteund door de Vlaamse overheid en de stad Mechelen

In samenwerking met Theater Taptoe

